

การกระตุ้นจิตสำนึกการเสียภาษีด้วยการจัดสวัสดิการสังคม

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก่ง จังหวัดอุดรดิตถ์

ปี 2540 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก่งได้รับการถ่ายโอนภารกิจการจัดเก็บภาษีอากรมาจากอำเภอ จึงได้ดำเนินการจัดเก็บภาษีโดยให้ประชาชนเดินทางมาชำระภาษีที่ อบต. ผลปรากฏว่าประชาชนเดินทางมาชำระภาษีเป็นจำนวนน้อย เนื่องจากไม่ทราบระยะเวลาในการชำระภาษีและไม่เห็นความสำคัญของเงินรายได้จากภาษีอากร ดังนั้นรายได้จากการจัดเก็บภาษีของ อบต. จึงไม่ตรงตามเป้าหมายที่ประมาณการไว้ อันส่งผลให้รายได้จากเงินภาษีไม่เพียงพอที่จะนำไปพัฒนาโครงการต่างๆ ในพื้นที่ตำบลบ้านแก่ง อบต. จึงเห็นความจำเป็นในการจัดทำโครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีให้กับ อบต.

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ : ดรอน
จังหวัด : อุดรดิตถ์

ประชากร: 5,368 คน

พื้นที่ : 52 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ปี 2543 อบต.บ้านแก่งจัดโครงการ "การกระตุ้นจิตสำนึกการเสียภาษีด้วยการจัดสวัสดิการสังคม" ซึ่งเป็นการออกประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบกำหนดระยะเวลาการชำระภาษีอากร รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ถึงเงินรายได้จากภาษีอากรที่นำไปจัดสรรสวัสดิการสังคมให้แก่ประชาชนในพื้นที่ของ อบต.

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ออกประชาสัมพันธ์เพื่อการจัดเก็บภาษีส่วงหน้าเป็นเวลา 4 – 5 สัปดาห์ ในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคมของปีถัดไปทุกปี ผ่านทางรถกระจายข่าวและเสียงตามสายของชุมชน
2. ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์การจัดเก็บภาษีทั้ง 9 หมู่บ้าน เป็นจำนวน 9 ป้าย ในช่วงเดือนมกราคมของทุกปี
3. ออกจัดเก็บภาษีอากรเคลื่อนที่เป็นประจำตามวันและเวลาราชการ ในช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคมของทุกปี ตามตัวอย่างตารางการออกจัดเก็บภาษีเคลื่อนที่ของ อบต.

ตารางการออกจัดเก็บภาษีเคลื่อนที่ในปี 2547

วันที่	เวลา	หมู่ที่	สถานที่จัดเก็บชั่วคราว
12 มกราคม 2547	9.00 น. – 12.00 น.	หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 9	ที่ทำการบ้านผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1
13 มกราคม 2547	9.00 น. – 12.00 น.	หมู่ที่ 8	วัดช้างทอง
14 มกราคม 2547	9.00 น. – 12.00 น.	หมู่ที่ 5	วัดหมู่ 5 สามัคคี
15 มกราคม 2547	9.00 น. – 12.00 น.	หมู่ที่ 4	ที่ทำการบ้านผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4
20 มกราคม 2547	9.00 น. – 12.00 น.	หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 7	วัดพงสะดิง

* หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 9 ไม่ดำเนินการจัดเก็บภาษีเคลื่อนที่ เนื่องจากอยู่ในเขตพื้นที่ใกล้เคียงกับที่ทำการ อบต.บ้านแก่ง

4. นำเงินรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรจากประชาชนไปพัฒนา และจัดกิจกรรมการคืนภาษีให้กับประชาชนในตำบลบ้านแก่ง ดังนี้
- ในปี 2544 มอบทุนการศึกษาให้กับโรงเรียนในเขตพื้นที่ของ อบต. จำนวน 5 โรงเรียน
 - จัดซื้ออุปกรณ์กีฬาให้กับชุมชนเป็นประจำตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา
 - ในปี 2544 ฌัดยาพ่นป้องกันยุงลายให้กับทุกหมู่บ้านในตำบลบ้านแก่ง
 - ในปี 2545 จัดกิจกรรมกีฬาประชาชน 9 หมู่สี
 - ตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา จัดซื้ออุปกรณ์กีฬาให้กับชุมชน

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/ การลงทุน

1. คำนามันรณในการออกประชาสัมพันธ์และออกจัดเก็บภาษี
2. ค่าใช้จ่ายในการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ทั้ง 9 หมู่บ้าน
3. ปี 2544 ทุนการศึกษาให้กับนักเรียนทั้ง 5 โรงเรียน จำนวน 20,000 บาท ซึ่งเป็นงบประมาณของ อบต.
4. ปี 2544 ค่าใช้จ่ายในการฉีดยาพ่นป้องกันยุงลาย ทั้ง 9 หมู่บ้าน จำนวน 50,000 บาท
5. ปี 2545 ค่าอุปกรณ์กีฬาของชุมชน จำนวน 45,000 บาท
ปี 2546 ค่าอุปกรณ์กีฬาของชุมชน จำนวน 71,000 บาท
6. ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมกีฬาประชาชน 9 หมู่สี จำนวน 45,000 บาท

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. รถยนต์ 1 คัน

บุคลากร

1. เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ทำหน้าที่ออกประชาสัมพันธ์การจัดเก็บภาษีและออกจัดเก็บภาษีนอกสถานที่ จำนวน 1 คน 10 วัน
2. หัวหน้าส่วนการคลังทำหน้าที่ออกประชาสัมพันธ์การจัดเก็บภาษีและออกจัดเก็บภาษีนอกสถานที่ จำนวน 1 คน 10 วัน
3. ปลัด อบต. ทำหน้าที่ออกจัดเก็บภาษีนอกสถานที่ จำนวน 1 คน 5 วัน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วันเดือนปี	กิจกรรมที่ทา	ผู้รับผิดชอบ
มกราคม 2543	อบต. พบปัญหาจากการที่ประชาชนไม่ทราบกำหนดระยะเวลาในการชำระภาษีให้แก่ อบต.	อบต.
2543	ปลัด อบต. นำปัญหาเข้าปรึกษาหารือในที่ประชุมสภา ได้ข้อสรุปว่า อบต. จะจัดทำโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อการจัดเก็บภาษีและออกจัดเก็บภาษีเคลื่อนที่เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนมากยิ่งขึ้น	ปลัด อบต./สภา อบต.
2543	ปลัด อบต. ทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ใน อบต. ถึงโครงการประชาสัมพันธ์ดังกล่าว	ปลัด อบต.
2543	ออกประชาสัมพันธ์การจัดเก็บภาษีและกำหนดระยะเวลาการชำระภาษี รวมทั้งประโยชน์ของเงินรายได้จากภาษีอากรที่สามารถนำไปพัฒนาโครงการต่างๆ ใน อบต.	อบต.
2543	ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ตามสถานที่สำคัญของแต่ละหมู่บ้านจำนวน 9 ป้าย	อบต.

วันเดือนปี	กิจกรรมที่ทํา	ผู้รับผิดชอบ
2543	ประสานงานกับกํานัน ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกสภา อบต. ให้ช่วยประชาสัมพันธ์เรื่องการค้าระภาษี ประโยชน์ของเงินรายได้จากภาษีอากรและกำหนดเวลาการออกจัดเก็บภาษีเคลื่อนที่ของ อบต.	อบต.
กุมภาพันธ์ 2543	ออกจัดเก็บภาษีอากรตามตารางการจัดเก็บ	เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้/หัวหน้าส่วนการคลัง/ปลัด อบต.
ปี 2544	ดำเนินการประชาสัมพันธ์การค้าระภาษีอากรประเภทต่างๆ ระยะเวลาการค้าระภาษี ประโยชน์ของเงินรายได้จากภาษีอากรที่นำไปพัฒนาท้องถิ่นและออกจัดเก็บภาษีเคลื่อนที่ตามกำหนดระยะเวลาและขั้นตอนกิจกรรมที่ได้ดำเนินการในปี 2543	อบต.
2544	ดำเนินการกิจกรรมการค้าระภาษีให้กับประชาชน โดยการ • มอบทุนการศึกษาให้กับโรงเรียนประถมศึกษา 5 โรงเรียนในเขตตำบลบ้านแก่ง จำนวน 20,000 บาท • นวัตกรรมป้องกันยุงลายให้หมู่บ้านทั้ง 9 หมู่บ้านใน อบต. จำนวน 50,000 บาท เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากเงินภาษีอากรที่ตนชำระให้กับทาง อบต.	อบต.
ปี 2545	ดำเนินการประชาสัมพันธ์การค้าระภาษีอากรประเภทต่างๆ ระยะเวลาการค้าระภาษี ประโยชน์ของเงินรายได้จากภาษีอากรที่นำไปพัฒนาท้องถิ่นและออกจัดเก็บภาษีเคลื่อนที่ตามกำหนดระยะเวลาที่ได้ดำเนินการในปี 2543	อบต.
2545	ดำเนินการกิจกรรมการค้าระภาษีให้กับประชาชน โดยการ • จัดซื้ออุปกรณ์กีฬาให้กับชุมชนในตำบล จำนวน 45,000 บาท • จัดกิจกรรมกีฬาประชาชน 9 หมู่บ้าน จำนวน 45,000 บาท เป็นเวลา 2 วัน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากเงินภาษีอากรที่ตนชำระให้กับทาง อบต.	อบต.
ปี 2546	ดำเนินการประชาสัมพันธ์การค้าระภาษีอากรประเภทต่างๆ , ระยะเวลาการค้าระภาษี , ประโยชน์ของเงินรายได้จากภาษีอากรที่นำไปพัฒนาท้องถิ่นและออกจัดเก็บภาษีเคลื่อนที่ตามกำหนดระยะเวลาและขั้นตอนกิจกรรมที่ได้ดำเนินการในปี 2543	อบต.
2546	ดำเนินการกิจกรรมการค้าระภาษีให้กับประชาชน โดยการ • จัดซื้ออุปกรณ์กีฬาให้กับชุมชนในตำบล จำนวน 71,000 บาท เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากเงินภาษีอากรที่ตนชำระให้กับทาง อบต.	อบต.
ปี 2547	ดำเนินการประชาสัมพันธ์การค้าระภาษีอากรประเภทต่างๆ , ระยะเวลาการค้าระภาษี , ประโยชน์ของเงินรายได้จากภาษีอากรที่นำไปพัฒนาท้องถิ่นและออกจัดเก็บภาษีเคลื่อนที่ตามกำหนดระยะเวลาและขั้นตอนกิจกรรมที่ได้ดำเนินการในปี 2543	อบต.
2547	จัดซื้ออุปกรณ์กีฬาให้กับชุมชนในตำบล จำนวน 68,850 บาท	อบต.

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

หน่วยงาน/องค์กร

-- บทบาทความร่วมมือ --

เจ้าของสถานที่ที่ใช้ ให้การสนับสนุนด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีอากรเป็นการชั่วคราว
เป็นหน่วยจัดเก็บภาษี
เคลื่อนที่ชั่วคราว
เช่น บ้านผู้ใหญ่บ้าน
และวัดในตำบล

สมาชิกสภา อบต./ ให้ความช่วยเหลือด้านการประชาสัมพันธ์การออกหน่วยเคลื่อนที่ จัดเก็บ
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ภาษีอากรแก่ประชาชนทั่วไปให้ทราบอย่างทั่วถึง

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. อบต. จัดเก็บภาษีได้น้อยไม่ตรงตามเป้าหมาย เนื่องจากประชาชนไม่ทราบกำหนดระยะเวลาในการชำระภาษีอากรแต่ละประเภท
2. ประชาชนไม่ค่อยเห็นความสำคัญหรือประโยชน์ของเงินภาษีอากรที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาโครงการต่างๆ ใน อบต.

หลังการดำเนินการ

1. อบต. สามารถจัดเก็บภาษีอากรได้ตรงตามเป้าหมายมากขึ้น วัดได้จากเงินรายได้จากภาษีอากรเพิ่มมากขึ้นเฉลี่ยปีละ 13.38% ตามข้อมูลดังนี้
 - ปี 2542 จัดเก็บภาษีได้ 159,784.29 บาท
 - ปี 2543 จัดเก็บภาษีได้ 203,688.10 บาท
 - ปี 2544 จัดเก็บภาษีได้ 163,367.27 บาท
 - ปี 2545 จัดเก็บภาษีได้ 208,117.00 บาท
 - ปี 2546 จัดเก็บภาษีได้ 274,360.08 บาท
2. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญหรือประโยชน์ของเงินภาษีอากรที่นำไปดำเนินกิจกรรมหรือจัดทำโครงการพัฒนาในเขตพื้นที่ อบต. เช่น การมอบทุนการศึกษาให้กับเด็กนักเรียนในตำบล การจัดซื้ออุปกรณ์กีฬาให้กับชุมชน การฉีดพ่นยาป้องกันยุงลายและการจัดกีฬาประชาชน เป็นต้น โดยวัดได้จากเงินรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรที่เพิ่มมากขึ้น

***หมายเหตุ** โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อการจัดเก็บภาษี และ อบต. เคลื่อนที่ เริ่มในปี พ.ศ. 2543

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ภาษีโรงเรือนต้องเสียตามขนาดซึ่งประชาชนไม่เข้าใจ เพราะต้องชำระเงินเพิ่มมากขึ้น	1. ต้องประชาสัมพันธ์และชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชน
2. การเสียภาษีบางประเภท เช่น ภาษีสัตว์เลี้ยง (ไก่) ต้องมีการตรวจสอบสถานที่ ทำให้ต้องมีการนัดวันเวลาตรวจให้ตรงกัน	2. เจ้าของฟาร์มจะต้องกำหนดวันเวลาการตรวจร่วมกับ อบต. เพื่อความสะดวกและตรงกัน
3. ประชาชนที่ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับภาษีมักมีการต่อรอง โดยจะขอเสียภาษีในอัตราเดิมทุกปี	3. ต้องให้ความรู้และการอธิบายถึงหน้าที่ของการชำระภาษีให้ประชาชนเข้าใจมากยิ่งขึ้น
4. ประชาชนบางส่วนยังมีการหลบเลี่ยงการชำระภาษีให้กับ อบต.	4. มีการประชาสัมพันธ์ผลงานด้านสวัสดิการของ อบต. ที่มาจากเงินภาษีของประชาชน ทำให้ประชาชนพึงพอใจและให้ความร่วมมือในการมาชำระภาษีเพิ่มมากขึ้น

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ อบต. จัดเก็บภาษีได้มากขึ้นเป็นผลมาจากการประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานโดยจัดกิจกรรมด้านสวัสดิการสังคมที่มาจากเงินภาษีของประชาชน ซึ่งสามารถกระตุ้นจิตสำนึกการเสียภาษีของประชาชนให้เพิ่มมากขึ้นได้ เนื่องจากประชาชนรู้สึกพึงพอใจที่ประโยชน์จากเงินภาษีกลับคืนสู่ชุมชน

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

การดำเนินการในการออกประชาสัมพันธ์การจัดเก็บภาษีและการออกหน่วยจัดเก็บภาษีเคลื่อนที่มีความยั่งยืนในการดำเนินการสูง เนื่องจากประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี อีกทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานดังกล่าวนี้ในระยะยาว

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : คุณเจตตรชัย โนตะยศ
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก่ง
ที่อยู่ : หมู่ 2 ตำบลบ้านแก่ง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี
โทรศัพท์ : (055) 491-216

ชื่อ-นามสกุล : คุณกาญจนา ดิบุญโน
ตำแหน่ง : หัวหน้าส่วนการคลัง
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก่ง
ที่อยู่ : หมู่ 2 ตำบลบ้านแก่ง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี
โทรศัพท์ : (055) 491-270

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2543

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ 2 ตำบลบ้านแก่ง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตถ์ 53140
ขนาดพื้นที่	52 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	3,022,863.00 บาท (ปีงบประมาณ 2543) 12.15% เงินเดือนและค่าจ้างประจำ
งบประมาณรายได้	6,842,866.18 บาท (ปีงบประมาณ 2543) 2.98% จัดเก็บเอง 65.15% รัฐจัดเก็บให้ 28.82% อุดหนุน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	24 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 8 คน ลูกจ้างประจำ 13 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	5,979 คน
จำนวนครัวเรือน	1,303 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	20,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลบ้านแก่งอยู่ห่างจากอำเภอตรอน 5 กม. ลักษณะพื้นที่มีแม่น้ำตรอน(น่าน)ไหลผ่าน มีลำคลองและหนองน้ำ พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มอุดมสมบูรณ์เหมาะสมกับการเพาะปลูก อาชีพส่วนใหญ่ของประชาชนบ้านแก่งคือ เกษตรกรรม ทำนา เลี้ยงสัตว์ ค้าขายและรับจ้าง โดยทั่วไปคนในชุมชนตำบลบ้านแก่งมีความสัมพันธ์กันในระบบเครือญาติ รู้จักมักคุ้นกันทั่วไป เพราะอาชีพและสังคมที่พึ่งพาอาศัยกัน ความสัมพันธ์นี้ทำให้ระบบการร่วมคิดร่วมทำยังเป็นลักษณะที่เข้มแข็งและมีศักยภาพ จุดเด่นที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบลบ้านแก่ง 1.เป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ การประกอบอาชีพจึงสะดวกสบาย มีโรงสีและลานข้าวพืชผลทางเกษตรอยู่ในพื้นที่จุดพัฒนา คือ การเกษตรและการเลี้ยงสัตว์ 2.มีเส้นทางคมนาคมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1104 ผ่านถึงอุดรดิตถ์และอำเภอพิชัยสะดวกด้านการขนส่งจึงสามารถขยายโรงงานและอุตสาหกรรมได้ 3.มี อบต. และเทศบาลอยู่ติดกันจึงต้องบริหารและบริการเชิงรุกให้เข้าถึงประชาชน เพื่อยกระดับคุณภาพการพัฒนาเป็นจุดกระตุ้นให้ตื่นตัวอยู่เสมอ